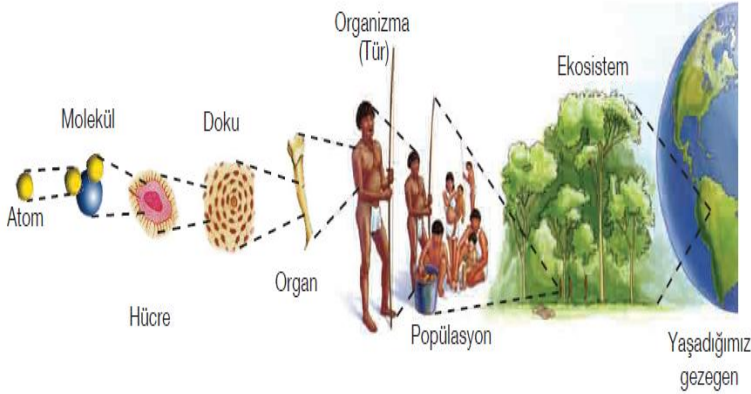

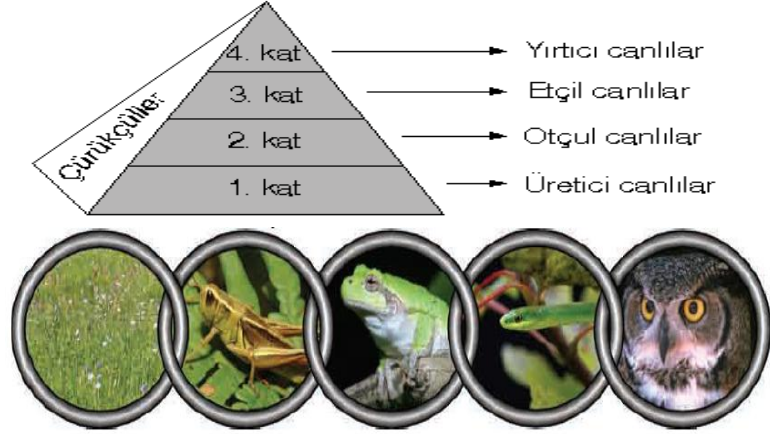
EKOSİSTEMLER

- Birbiriyle çiftleşebilen ve üreme yeteneğine sahip, ortak atadan gelen benzer özellikteki organizmalara **tür** denir. Geyik, köpek, kedi vb.
- Belli bir bölgede yaşayan, aynı türden bireylerin oluşturduğu topluluğa **populasyon** denir.
- Bir canlının yaşam alanı ya da arandığı zaman bulunduğu yer **habitat** olarak adlandırılır.
- Belli bir habitattaki hayvan ve bitki topluluğu ile bu topluluğun içinde yaşadığı çevreden oluşan, aralarında madde alışverişi olan ve büyük ölçüde kendi kendine yeten sistem, **ekosistem** olarak ifade edilir.

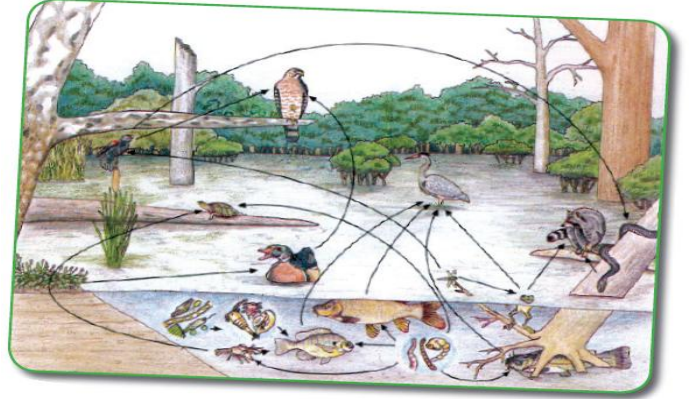

- Bir ekosistemde yaşayan insanlar, hayvanlar, bitkiler, mantarlar ve mikroorganizmalar o ekosistemin canlı faktörlerini oluşturur. Cansız faktörler ise hava, su, toprak, rüzgar ve güneş ışığıdır.
- Bir bölgedeki yağış, nem, rüzgar ve sıcaklık oradaki bitki örtüsü ve hayvan çeşitliliğini belirler.
 - Çöl ekosistemi = En büyüğü Sahra Çölü
 - Deniz Ekosistemi = En büyüğü Hazar Denizi
 - Orman Ekosistemi = En büyüğü Amazon Ormanları

- Canlılar yaşamlarını sürdürebilmek için beslenmek zorundadır. Bitkiler kendi besinlerini kendileri üretir. Hayvanlar ise otla beslenenler, etle beslenenler ve hem etle hem otla beslenenler olarak üçer ayrılır.

- Bir canlının bir canlıyı yediği diğer bir canlı tarafından yenildiği zincire **besin zinciri** denir. Örneğin: **Bitki – Çekirge – Kurbağa – Yılan – Baykuş**

- Her ekosistem farklı sayıda besin zinciri içerir ve bunlar bir araya gelerek **besin ağı** oluşturur. Yeryüzündeki tüm canlılar besin ağı ile birbirine bağlanmıştır. Besin ağı ekosistemleri birbirine bağlar. Farklı beslenme biçimleri, farklı ekosistemleri birbirine bağlar.

BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

- Bir bölgedeki bitki ve hayvan türlerinin ve çeşitlerinin sayıca zenginliği **biyolojik çeşitlilik** anlamına gelir.
- Ülkemizde hayvancılıkta koyun, sığır, keçi; ormancılıkta çam ve meşe türleri; balıkçılıkta ise alabalık, kefal ve levrek bulunmaktadır. Köy pazarlarında ise acur, taflan, çitlenbik, iğde, göleviz, ahlat, alıç, delice, idris, melengiç, hünnap, üvez, yonca, mürdümük gibi sebze ve meyvelere rastlanır.
- Biyolojik çeşitlilik, ekosistemleri dengede tutar, gezegenimizi yaşanabilir hâle getirir; sağlığımızı, çevremizi ve ekonomimizi

destekler. Buna rağmen doğal kaynakların bilinçsiz kullanımı ve hızlı nüfus artışı ekosistemdeki türlerin giderek yok olmasına sebep olmaktadır. Habitatların kaybolması veya zarar görmesi birçok bitki ve hayvanın neslinin tükenmesine yol açmaktadır.

Ülkemizde Nesli Tükenen Canlılar

- Anadolu leoparı
- Asya fili
- Kunduz
- Aslan
- Çita
- Kafkas bizonu
- Hazer kaplanı
- Orman horozu

Ülkemizde Nesli Tükenmek Üzere Olan Hayvan türleri:

- Akdeniz foku
- Deniz kaplumbağası
- Kelaynak
- Alageyik
- Bozayı
- Çöl varanı
- Kızıl akbaba
- Telli turna

Ülkemizde Nesli Tükenmek Üzere Olan Bitki Türleri:

- Kardelen
- Gölsoğanı
- Sıklamen
- Karçiçeği
- Orkide

ÇEVRE SORUNLARI VE ETKİLERİ

Hava Kirliliği

- Hava kirliliği sonucunda asit yağmurları, sera etkisi, küresel ısınma ve ozon tabakasının delinmesi gibi olumsuz sonuçlar doğar.
- Havadaki azot ve kükürt gazları su buharı ile birleşerek asit oluşmasına neden olur. Sonucunda **asit yağmurları** oluşur.
- Atmosferde **sera etkisi** olan gazlar (karbondioksit) arttığında soğurulan ışın da artar. Bu olay atmosferin ve Dünya'nın daha çok ısınmasına sebep olarak küresel ısınmayı doğurur. **Küresel ısınma** kimi yerlerde çölleşmeye neden olurken kimi yerlerin ise sular altında kalmasına sebep olan bir felakettir. Ozon tabakasının delinmesi bitki ve hayvanlarda olumsuz durumlar yaratarak biyolojik çeşitliliği olumsuz yönde etkiler.

Su Kirliliği

- Endüstriyel atıklar, ev atıkları tarımsal mücadele ilaçları, doğal ve yapay gübreler, sanayi kuruluşlarının olumsuz etkisi suların kirlenmesine sebep olmaktadır.
- Ülkemizde Marmara Denizi, İzmit ve İzmir Körfezleri, Sakarya ve Gediz nehirleri, Tuz Gölü ve Akşehir Gölü su kirliliğinin görüldüğü yerlerdir.

Toprak Kirliliği

- Yerleşim alanlarından çıkan atıklar, eksoz gazları, endüstri atıkları, tarımsal ilaçlar ve kimyasal gübreler toprak kirliliğine neden olmaktadır.

Orman Tahribi

- Ormanlar;
 - Erozyonu önler.
 - Besin maddesi sağlar.
 - Kereste hammaddesidir.
 - İlaç hammaddesi olarak kullanılır.
 - Oksijen kaynağıdır.
- Ancak yapılan araştırmalar Türkiye'de 1937 yılından bu yana 1, 5 milyon hektarlık alan yok olmuştur.
- **Erozyon:** Verimli toprağın su ve rüzgar ile aşınarak yok olmasıdır.

Çığ

- Eğimli arazideki kar kütlelerinin önündeki taş, toprak ve ağacı alarak götürmesidir. Aşınma ve taşınma yoluyla toprağın verimsizleşmesine neden olur.

Nükleer Kirlilik

- Nükleer silahlar ve nükleer kazalar sonunda ortaya çıkan nükleer atıklar kirliliğe sebep olmaktadır. 1986 yılında yaşanan Çernobil Nükleer Enerji Santrali Kazası'ndan ülkemizde en çok Karadeniz Bölgesi etkilenmiştir.

Küçük hanımlar, küçük beyler! Sizler hepiniz; geleceğin bir gülü, yıldızı, ikbal nurusunuz. Yurdu asıl nura gark edecek sizsiniz. Kendinizin ne kadar mühim ve kıymetli olduğunuzu düşünerek ona göre çalışınız. Sizlerden çok şeyler bekliyoruz.

